D•N
21/7 1950

Isolationisterna och Korea

Den isolationistiska pressens hållning till händelserna i och kring Korea är av betydande intresse. I organ representerande de skilda partier, Svenska Dagbladet, Stockholms-Tidningen, Morgon-Tidningen, möter nästan samma reflexioner, framförda i korthet, med en viss tonart av oro och osäkerhet — men dock framförda. De går ut på att USA:s och FN:s ingripande till Sydkoreas försvar var välbefullt eller absolut nödvändigt i de hotade staternas och världsfredens intresse. De innebär vidare att Sverige skall vara tacksamt för att vi inte är anslutna till Atlantpakten, utan står helt neutrala. De hälsar med glädje den svenska regeringens solidaritet med de angripna, men utgår samtidigt från att denna solidaritet inte på något sätt medför ett ställningstagande i striden mellan väst och öst.

Bristen i sammanhang mellan dessa synpunkter är så uppenbar att många av publikationernas rättrogna läsare måste ha känt sig förbryllade. Hur kan man på en gång glädja sig åt att en liten angripen stat får hjälp och att Sverige självt inte har garantier för någon sådan hjälp? Hur kan man på en gång hylla solidariteten och ta avstånd från den? Om man emellertid helt uppger kravet på reda i resonemanget och i stället utgår från att vederbörande tidningar söker vara statskloka och listiga, blir presentationerna förklarliga och på ett visst sätt — som inte har med klarhet och logik att göra — sammanhängande.

Det är bra att Sydkorea får hjälp, det söker ingen bestrida. Om alla demokratiska eller åtminstone mot demokrati syftande länder håller ihop, med USA som förenare och maktcentrum, blir risken för att Ryssland skall sluka världen i munsbitar liten eller ingen. Sverige måste öppet erkänna detta solidaritetens värde. Men det måste ge detta erkännande så knappt, så motvilligt att vi inte själva blir mistänkta för verklig brist på neutralitet. Vi skall, under tvångsmedlen av sammanhållningen, vara färdiga att smita från den. Kanske händer det då att i ett världskrig Ryssland lämnar oss åsido. Utsikten till detta är vi rädda om på hundra eller tusen, det har man länge erkänt, men det är ju på denna nästan obefintliga chans som isolationismen byggt sin teori.

Särskilt hårdsmält är resonemanget i den mån det innebär att just Koreaepisoden visar isolationismens förträfflighet. Menar man att USA:s till en början otillräckliga hjälp var ett bevis för att det inte är bra att få hjälp? Men så kan man väl ändå inte tänka; någon fördel i att Sydkorea erövrades utan någon hjälpaktion kan dock ingen hävda — eller menas det rent av att en dylik erövring skulle blivit snabbare, mindre förströande, och att den av detta skäl vore att föredra även för Sveriges del? Och om eller i den mån USA:s hjälp är otillräcklig eller för sen — visar det inte att hjälp måste förberedas i tid, att de veckor som kan skilja förberedd och oförberedd hjälp i många fall blir avgörande? Slutligen: om USA:s hjälp nu visar sig effektiv, skall man fortfarande gladjas åt att vi saknar garanti för hjälp?

Från denna synpunkt blir den isolationistiska argumentationen i dagens läge mer än en generell dubbelsydighet: den utgör ett försök att gardera sig, att bevara sitt ansikte både om den amerikanska hjälpen lyckas och om den misslyckas. Strutspolitiken har därmed nått sin kulmen; längre kan den inte drivas utan att nå den totala stumheten under sandhögen.

För de flesta lär det reella läget vara klart. Sverige har i en kritisk situation mäst visa sin samhörighet med västern; vi är därmed i Stalins ögon definitivt kompromitterade, och ingen lär ihblla sig att hr Undén i några legala finurligheter finner allbin som ryssarna godkänner. Vi har fått en lätta förnärande skillnaden mellan garanterad och förberedd hjälp och eventuell och oförberedd hjälp. Vi har — och det är det viktigaste — lärt oss att blott demokratiernas sammanhållning kan trygga världsfreden. Isolationisternas försök att sticka retsätten visar bäst hur undergrävd deras position är.

Dimbildning kring försvaret

Hr Vougts missvisning beträffande de sannolika försvarskostnaderna under budgetåret 1950—51 finner, inte helt oväntat, en försvarare i Svenska Dagbladet, som närmast vill göra gällande att "varken statsutskott eller riksdag svävat i okunnighet om det verkliga läget". Om detta påstående är egentligen ingenting annat att säga än att det är oriktigt. Och bevisningen ligger redan i det faktum att den politiska världen överraskades av Nothinkommittens konstaterande att ramen för dess avrüstningsförslag måste utvidgas med ett par hundra miljoner. Eftersom Svenska Dagbladets redaktion var väl representerad vid den konferens där både statsministern och hr Nothin klargjorde hur den ursprungliga ramen för utredningsarbetet sprängts, så kan den ledande högertidningens oriktiga påstående inte gärna bero på ren okunnighet. Syftet framträder också i artikelns fortsättning, där det bl. a. heter:

> Dagens Nyheter ogillar givetvis de tidningar, vilka som Svenska Dagbladet anse det sämpligt att just nu binda statsmakten personal vid nya utredningsarbeten i stället för att fritt ge den för länge sedan nödvändige uppgifter att förstärka vår beredskap och genom partiella reformer bortskära allt som icke behövs för att skapa nytt och nödvändigt.

Svenska Dagbladet föreställer sig alltså att det finns gott utrymme för effektivisering av försvaret **oberoende** av hur stora summor som redan bundits enligt äldre och kanske föråldrade planer. Det vore nytt för dem som till äventyra delar denna naiva syn på livsviktiga frågor att då och då läsa om överbefälhavarens av försvarsgrenscheferna godkända principuttalande i missivet till försvarets analysråkanden för innevarande år:

> Den beräkning av de framtida försvarskostnaderna, som verkställts, utvisar att dessa kostnader sannolikt komma att stiga till belopp, som i nuvarande statsfinansiella läge kan komma att inge betänklighet. Stora delar av dessa belopp komma att utgöra betalning för tidigare utlagda materielbeställningar och är således omöjliga att nedbringa. Skulle en reduktion bliva nödvändig av de totala försvarskostnadernas måste denna sålunda praktiskt taget, utan möjlighet till en saklig avvägning, helt drabba de icke bundna utgiftsposterna, t. ex. anslagen för de värnpliktigas utbildning m. m.

Det betyder att reella förbättringar av vår försvarskraft i första hand kräver beslutsam avvägning, som i sin tur måste grundas på att de beslutande krafterna är upplysta om det verkliga läget. Svenska Dagbladets slappa belåtenhet med allt som beställs för militär räkning är en för effektiva reformer lika farlig inställning som hr Vougts slappa försök att dölja i hur stor utsträckning statsmakterna bundits genom samma beställningar.

Den utredning statsrådet Weijne

nu igångsatt om villkoren för tillträde till högre studier för personer utan studentexamen kan hälsas med tillfredsställelse. Den praxis i fråga om dispens för tillträde till universiteten och de fria högskolorna som för närvarande råder är alltför oklar; för personer med examen från socialinstitut synes exempelvis, såsom påvisades för något halvår sedan av föreningen DSI (diplomerade från socialinstituten), gälla andra fordringar vid Stockholms högskola än vid Göteborgs högskola och Lunds universitet. Vidare förefaller det som om fordringarna för dispens skärpts sedan dispensärendena övertagits av kanslersämbetet.

Socialutbildningsskakkunniga föreslog 1944 att studerande med examensbetyg från socialinstituten skulle få avlägga juris kandidat-examen, statsvetenskaplig examen eller filosofisk-humanistisk examen efter förebredande av intyg om godkänd skriftlig och muntlig prövning efter fordringarna för studentexamen i ett modernt språk. Förebilden var närmast den ordning som sedan 1940 gäller för folkskollärare utan studentexamen, vilka beviljas rätt till akademiska studier under villkor av prövning efter fordringarna för studentexamen i antingen latin och ett modernt språk, matematik och ett modernt språk eller två moderna språk. Socialutbildningsskakkunnigas förslag uppbyrdes emellertid av de akademiska myndigheterna. Förmodligen kommer hr Weijnes utredningsman, professor Folke Schmidt, att under sitt arbete på sina håll möta en motsvarande konservatism. Från samhällsvetenskapligt håll kommer däremot säkerligen lättnader och generellt giltiga regler att förordas. Inom dessa ämnen har man — det framgick bl. a. av en enquête i denna tidning den 6 februari i år — gjort erfarenheten att många av de bästa eleverna tillhör den fåtaliga grupp som via socialinstituten eller andra jämförbara utbildningsanstalter vinner inträde vid högskolorna utan den formella kompetens som studentexamen skänker. Att genom krav på latin eller ett flertal språk utestänga sådana personer, exempelvis folkskollärare som vill vinna högre kompetens, från akademiska studier är inte rimligt.

VÄSTTYSKLANDS PROBLEM:
TYSKARNA OCH NATIONALISMEN

"ÄR INTE ALLA FOLK nationalister?" De orden är den socialdemokratiske ledaren Schumachers första reaktion på frågan om riskerna för en "nynationalism" i Tyskland. Han vill härmed säga att vad som kallats nationalism i Tyskland under senare år ofta blott är uttryck för den sammanhållning och självhävdelse som i andra länder anses vara ett värde och betecknas med det vackrare ordet patriotism. Och att det ligger något riktigt och väsentligt i denna tankegång är givet. Att tyskarna — och det gäller den överväldigande majoriteten av tyskar — bestrider tesen om den kollektiva skulden, begär inställning av demonteringen, kritiserar de allierade för att stora rent tyska områden annekterats av Polen och Ryssland, krävet ständigt större självständighet — allt detta måste för varje folk med känsla för nationell frihet och samhörighet te sig naturligt, men har i många fall på grund av misstro från Hitlertiden förklarats vara utslag av nationalism. Den skara bourboner som kräver att tyskarna

General Otto Kemer, Hitlermotståndare som totalt misslyckades i Schleswig-Holstein.

utom skall styrkor mobiliseras för bemärkelse försvar och vidare skall USA:s allierade inte hjälp.

Det är stora krav presidenten ställer på amerikanska folket och han förutsätter att skatterna måste höjas för att finansiera den. Han hoppas kunna undgå att införa rationeringar och priskontroll nu men kommer inte att tveka att tillgripa sådana åtgärder, om kraftiga prisstegringar gör det nödvändigt.

Trumans tar med sitt budskap framträtt som den demokratiska världens obestridde och oförvägne ledare. Budskapets slutord bära upp av en viljemässig kämpa, som för tanken till Churchills stora tal under krigets: "Vi skall följa denna kurs vi har valt med mod och tillförsikt, därför att vi i våra hjärtan bär friheten låga. Vi kämpar för frihet och fred — och med Guds välsignelse skall vi lyckas."

Den syndikalistiska tidningen Arbetaren understryker den allmänna beredskap mot rysk aggression som Trumans program innebär:

> Som framgår av budskapet är det inte bara Koreakriget som motiverat krafttåtgärderna. Detta krig har bara varit den väckande signalen som bringat de styrande till insikt om att det är fara å färde. Trumans ord om den internationella kommunismens syften, att erövra oberoende nationer, ett rikare för väpnad aggression även i andra områden är givetvis inte några lösa antaganden eller ord som tillkommit i penitenssyfte. De är baserade på fakta vara innebörd snart nog kommer att stå klar för hela världen. Även om Koreakriget i viss mån blev en överraskning för Amerika så förefaller det inte som om nästa schackdrag från rysk håll skall träffa USA lika oförberett.

Konjunkturinstitutionen kommenteras av Upsala Nya Tidning (fp) med följande slutord:

> Här i Sverige har Skäld redan yrrande signalerat ytterligare kraftiag för nedskärning av budgetens utgifter. Att dylika nedskärningar inte lär komma skattebetalarna tillgodo kan man ta för givet. Förnyad inflationspress ger snart kärkommet skäl att bibehålla nuvarande skattetryck. Men frågan är, om man då längre kan avvisa kravet på en kompletterande skärpning av kreditpolitiken. I Danmark har diskontot höjts en hel procent. En sådan knalleffekt lär inte vara att rekommendera, men därmed vill en smidig och lönlig kreditpolitik i stället för den nuvarande fastläggningen — givetvis under förutsättning av att utvecklingen fortsätter i samma riktning som under de senaste månaderna.

Säkerligen skulle det räcka med en mycket liten förändring av räntenivån — om man inte talade om i förväg var man tänkte sätta gränsen.

Tidsredaktörens förslag om indirekta skatter förtjänar uppmärksamhet. Indirekta skatter är dock till sist konsumtionsskatter, därför håller LO-organet och utvecklar närmare.

> Denna karaktär hos den indirekta beskattningen synes i allmänhet oförsiktigt. Även om den läggas långt nere i produktionsprocessen, t. ex. på investeringsvaror, synes verkningarna bli i princip desamma. En beskattning av tegel och cement skulle sannolikt komma igen i lyftningen av skräck skall kyssa riset måste finna hela det tyska folket nationalistiskt, men dessa extremister står utanför allvarlig debatt.

Med tanke på erfarenheterna från två världskrig är det dock väl förståeligt att omvärlden frukter och misstänker utbredningen av ett annat slags nationalism i Tyskland, en nationalism som i hänsynslöshet och förakt för andra folk skall närma sig nazismen. Finns för närvarande tendenser till en sådan nationalism? Finns objektiva betingelser för en utveckling i nationalistisk riktning?

Den partipolitiska situationen i förbundsdagen tyder inte på att den nationella extremismen skulle ha stora utsikter. De partier som kan föra tanken på nazismen, även om de själva förnekar all samhörighet, mönstrar 10—15 representanter tillsammans. De större partierna, inklusive det klart konservativa tyska partiet, tar avstånd från alla i denna mening nationalistiska rörelser. Valen under senare tid har innebärit förkrossande nederlag för Hitlers mer eller mindre öppna efterföljare; särskilt märkligt är fiaskot i Schleswig-Holstein, med dess vildiga flyktingsinvasion och eländiga ekonomiska och sociala läge. Nationalismen framträder i dagens Tyskland ojämförligt mindre än i 1923—1924 års Tyskland, fem år efter nederlaget i det första världskriget.

Men är inte, frågar många, de stora demokratiska partierna trots sitt avståndstagande från Hitler och hans imitatörer infekterade av nationalism? Socialdemokratiska partiet och dess ledare Schumacher, som kallat ministären Adenauer för "de allierades regering" och i debatten om inträde i Europaråd förklarade att de västalliérades eftergifter för tyska krav blott syftade till att göra "den tyska förbundsrepubliken konkurrenskraftig gentemot Österns satellitsystem". Frågan om den tyska nationalismen blir från denna synpunkt till stor del en fråga om den tyska socialdemokratins inställning.

För att förstå den jämförelsevis starka betoning som den nationella linjen har i den socialdemokratiska propagandan måste man beakta en rad skilda faktorer. De tyska socialdemokraterna skyller i viss mån sitt nederlag under Weimarrepubliken på bristande känsla för nationella ståndpunkter och är rädda att upprepa sitt misstag från denna tid; stundom uttalas öppet tanken att man måste konkurrera med den "verkliga" nationalismen genom paroller som på en gång fängar och oskadliggör extremt nationella stämningar. Härtill kommer, och det är kanske viktigare, att socialdemokratin har det bästa samvetet; ingen kan förneka att partiet var klart antinazistiskt och att dess ledare de mån bilder en under Hitlertiden förföljd elit; mer än något annat parti kan därför socialdemokratin med auktoritet uppträda i de skuldlösa tyskarnas namn. Och än väsentligare är att partiet inom förbundsdagen står i opposition. Medan regeringspartierna framhäver vilka eftergifter de lyckats förmå de allierade till, kräver socialdemokraterna nya lättnader för Tyskland och anklagar de styrande för bristande energi — det är ett slags arbetsfördelning som i en ockuperad stat, där alla önskar ökad självständighet, har givna fördelar. Man måste komma ihåg att Schumacher med sitt glödande temperament och sin passion för eggande och spetsiga formuleringar har obestridd auktoritet; många mera sävliga och lugnt

förståndiga partimän skakar på huvudet åt denna välfallighet à la Danton, men de följer ledaren. Enligt min uppfattning är det orimligt att anklaga detta parti för nationalism — skillnaden mellan förr och nu är främst att den internationalistiska fraseologin här som på andra håll är utmönt och verkningslös på grund av vad som hänt i världen.

Vissa skäl finns uppenbarligen att frukta en ny nationalism. Avskiljandet av stora områden från riket har väckt bitterhet, ehuruvial önskan att återvinna dessa områden måste förvegas genom att flertalet där bosatta tyskar redan fördrivits till ockupationszonerna. Uppdelningen av det stympade Tyskland i en västlig och en östlig zon, av vilka den senare lyder under det kommunistiska tyranniet, upprör alla, och Tysklands enande är ett framtidsmål för alla riktningar.

Wolfgang Hedler, en annan misslyckad Hitlerimitator.

Härtill kommer reaktionen mot ockupationsstyret, även i den milda form det har i Västtyskland, de sociala och ekonomiska svårigheterna på grund av förstörelsen och befolkningstillväxten genom flyktingarna, de fördrivnas eländiga läge och allt starkare krav på genomgripande ändringar till det bättre. Här finns jordmån för messianska strömningar, födda ur förtvivlan och förbittring.

Och dock synes de många tyska politiker som jag talat med i denna fråga inte tro på en nynationalism av stora dimensioner, under förutsättning att utvecklingen såsom hittills i huvudsak går till det bättre och att avvecklingen av det främmande styret successivt fullföljes. Den nationella oppositionen mot västmakterna begränsas — framhåller man — av att alla demokratiska tyskar önskar att ockupationsstyrkorna skall vara kvar; deras bortdragande vore detsamma som

Familjenyheterna och Familjeannonserna *är placerad på Sidorna 11 och 12*

Skolannonserna *Sid. 13*

TILL KÖPENHAMN
med
Hur man roar sig i Köpenhamn
av Kris Winther 4:75
Hundratals goda tips om alla tänkbara förhållanden i staden. Tider för gratisinträde till slott, museer etc. — Vilka spårvagnar går vart? — Rike til. — Karta.
EXTRA: Två fribiljetter till kabaret och revy!
Lika oumbärlig för turisten som ett reseråmannan. — För den som reser första gången eller tjugonde!
Köp den i dag!
Lås den innan Ni reser!
LINDQVISTS

PRESSGRANNAR

President Trumans budskap hälsas med tillfredsställelse i den demokratiska pressen. Regeringsorganet Morgon-Tidningen skriver:

> Även om de kommunistiska trupperna i Korea skulle lyckas helt fördriva de under FN:s flagg kämpande amerikanerna, så kommer USA inte att därmed anse Koreafrågan avgjord. Det är innebörden av de fullmakter Truman begärt och som kongressen utan tvivel kommer att ge honom. Det kan vara värt att anteckna att opposition både från höger och vänster i USA gärvt med sina inrikespolitiska stridsskrytor och att nationen står enig i Koreafrågan. Detta gäller också förre vicepresidenten Henry Wallace, som i det längsta bibehållit sin optimistiska tro på möjligheten att genom eftergifter nå samförstånd och förnöjning med Moskva.

Stockholms-Tidningen (fp) synes rent av ha uppgivit något av den defaitism som tidigare präglat dess kommentarer i Koreafrågan:

> Truman rustar Amerika för krig för att vinna fred. Kraftorna skall i första hand inriktas på att återställa ordningen i Korea, men dessutom på att förstärka Amerikas militära beredskap i övrigt. Det är ett program som måste väcka beundran för sin konsekvens och sin kraft. Det är ett program som måste väcka förtroende för att det är genomtänkt och för att det är genomförbart.

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.